

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาระบบคุณภาพของห้องปฏิบัติการทดสอบโดยวางมาตรฐานตามระบบ ISO/IEC Guide 25 หรือ มอก. 1300 ซึ่งเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งที่ใช้กำหนดความสามารถของห้องปฏิบัติการซึ่งเน้นในส่วนขอเทคนิคการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนมากกว่าทั้งระบบและเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการรับรองคุณภาพของห้องปฏิบัติการ ซึ่งจากงานวิจัยนี้ได้นำามาตรฐานดังกล่าวมาพัฒนาคุณภาพของห้องปฏิบัติการและได้พบว่าสภาพการดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบของระบบคุณภาพที่เกิดขึ้น

1.1 ผลจากการพัฒนาที่มีต่อการควบคุมคุณภาพ

- ห้องปฏิบัติการที่มีการควบคุมคุณภาพ โดยผลที่ได้รับ (สามารถตีความหมาย

ได้ 3 ส่วน) คือ

1. คุณภาพของวิธีการตรวจวิเคราะห์ที่ใช้ พบว่ามีความเป็นมาตรฐานสากล (Standardization) ซึ่งสร้างความน่าเชื่อถือให้กับหน่วยงานและบริษัท

2. คุณภาพของระบบการตรวจสอบ ซึ่งจะเห็นได้จากการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมาก ซึ่งมี 2 ส่วน คือ บุคคลากร และ องค์ประกอบในการดำเนินงาน เช่น เครื่องมือ สารเคมี

3. คุณภาพของข้อมูล ซึ่งพบว่า ผลการตรวจวิเคราะห์มาจากวิธีการวิเคราะห์ที่มีความถูกต้อง (Certified) และระบบการตรวจสอบที่ดี (Validated)

จากผลที่สรุปไว้ข้างต้น จะเห็นว่า สิ่งสำคัญที่ควรจะถูกพิจารณาเป็นหลัก คือ 4 M ซึ่งสามารถบอกได้ว่า สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตามระบบคุณภาพทั่วไปรวมทั้งในระบบคุณภาพตาม ISO /IEC Guide 25 ก็ได้มีการบังคับให้มีการจัดระบบการดำเนินงานไว้ และจากการจัดการดำเนินการแล้วก็พบว่าทุกส่วนมีความเกี่ยวข้องกัน ดังนั้น ในการพัฒนาจึงต้องปฏิบัติ

ปฏิบัติไปอย่างพร้อมๆกัน เพื่อผลการทดสอบที่ถูกต้อง และลดปัญหาต่างๆอันเนื่องมาจากองค์ประกอบพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับในส่วนนี้ยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผล เนื่องจากอยู่ในช่วงการพัฒนาขั้นต้น ดังนั้น จะขอยกตัวอย่างในความด้อยประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ขาดการสอบเทียบ ซึ่งเป็นเครื่องตรวจวัดสำหรับวัดความชื้น (เนื่องจากไม่เคยมีการสอบเทียบเลย) ซึ่งได้พบว่า ค่าที่ได้เมื่อเทียบกับวิธีอื่น และระหว่างห้องปฏิบัติการมีค่าที่แตกต่างกัน จึงได้มีการทดสอบโดยการสอบเทียบภายใน ซึ่งพบว่า เครื่องมือมีความผิดพลาดไปเนื่องจากค่าอุณหภูมิที่ต้องจำกัดไม่ถูกต้องตามที่ตั้งค่าไว้ ดังนั้นจึงส่งผลให้ค่าวิเคราะห์ผิดพลาดไปด้วย

1.2. ผลจากการพัฒนาที่มีผลต่อการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ซึ่งพบว่า หลังการปรับปรุงทำให้ระบบมีหลักในการดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์มากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานทั้งใน และนอกบริษัท เพราะสามารถแสดงให้เห็นถึงวิธีการวิเคราะห์ที่เป็นไปตามเอกสารที่เป็นมาตรฐาน ข้อมูลที่ได้มีการบันทึก และทำรายงานไว้ถูกต้อง และข้อมูลทุกชนิดสามารถติดตามย้อนกลับเพื่อหาต้นตอที่มาได้สะดวกหรืออ้างอิงกลับไปยังมาตรฐานได้อีกด้วย

2. เป็นการสร้างแผนงานที่มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานและความเข้าใจ

เนื่องจากทำให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของงานในแต่ละขั้นตอน โดยการทำเป็นเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่อธิบายในรายละเอียดอย่างชัดเจน นั่นคือคู่มือคุณภาพ แต่การดำเนินการของแผนงานนี้ก็ยังมีทั้งข้อดีข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี (Advantages)

1. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ทุกฝ่าย
คือทั้งลูกค้าและผู้ปฏิบัติการ
2. เสริมสร้างภาพพจน์ของทั้งบริษัท
ทั้งภายในและภายนอก
3. สร้างเสริมความมุ่งมั่นแลกล้าตั้งใจ
ในการที่จะทำให้อุดม
4. ลดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดที่จะ
เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ตัวหรือรู้สาเหตุ

ข้อเสีย (Disadvantages)

1. บางครั้งเกิดการต่อต้านจากพนักงาน
งานเมื่อต้องมีการเปลี่ยนแปลง
ในส่วนต่างๆ เนื่องจากยังไม่คุ้น
กับการปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นกฎ
2. เอกสารที่ต้องทำไว้ในบางส่วนอาจ
ต้องเพิ่มเติม ทำให้เกิดความยุ่งยาก
ในช่วงเริ่มต้น
3. ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในส่วนของ

ข้อดี(Advantages)

5. ลดการทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีก
6. มีการตั้งเป้าและสามารถวางแผนงานล่วงหน้าได้
7. มีการเก็บบันทึกข้อมูลที่สำคัญๆ ไว้ทุกขั้นตอนเพื่อการสอบย้อนกลับ
8. สามารถขจัดปัญหาอันคลุมเครือที่ไม่แน่ใจ
9. สามารถดำเนินการปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจและถูกต้องเพราะมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

ข้อเสีย(Disadvantages)

- การเตรียมเอกสาร ผู้เก็บ ฯลฯ ในช่วงเริ่มต้น
4. ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังจากทุกฝ่าย

อุปสรรคที่พบ

จะพบว่าการจัดทำการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพนี้ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหลายๆด้านแต่ก็มีข้อเสียหลายประการถ้าผู้บริหารจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการไม่ให้ความร่วมมือที่ดี ซึ่งจากการที่เข้าไปทดลองดูในบางส่วนนั้น พบว่าบางครั้งเกิดปัญหาเนื่องจากความไม่เข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการพัฒนาในส่วนนี้ยังขาดบางหัวข้อได้แก่

- หัวข้อระบบคุณภาพ บุคคลากร ระบบบันทึก ใบรายงานผล การรับเหมาช่วง และการร้องเรียนซึ่งถ้ามีการพัฒนาต่อในส่วนนี้ก็จะเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นรวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น
1. ความตั้งใจอย่างแท้จริงของทุกฝ่ายในการควบคุมระบบคุณภาพให้เกิดสัมฤทธิ์ผล
  2. ความต่อเนื่องของการพัฒนาระบบคุณภาพเพื่อสามารถทำให้หน่วยงานเป็นหน่วยงานที่ถูกยอมรับถึงความพร้อมที่จะสามารถการขอรับรองเป็น ห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐานได้

สำหรับในส่วนของห้องปฏิบัติการอื่นๆที่บริการงานไม่ว่าจะเป็นในด้านการทดสอบหรือการสอบเทียบก็สามารถพัฒนาคุณภาพโดยใช้มาตรฐาน ISO/IEC Guide 25 หรือ มอก 1300 เป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อให้ระบบการดำเนินงานมีประสิทธิภาพได้เช่นกัน